

geeft, dan
in ook steeds
Hij toe, dan
hetzelfde.
God het fun-
at dat onwrik-
kracht in geen
den mensch,

toch óók over
eken. We heb-
wassenen op
met dit op te
opt wordt, die
n en door het
dat het sacra-
natuurlijk al-
tje, maar des-
aanwezig is,
aanvroeg, den
ook gedoopt
istius. Hij deed
le wijs. Maar
werkelijk, laat
zijn! Calvijn,
o.v. het avond-
lde — dat de
vangen zoo-
g a a t (malos
mento tenus).
eloovigen blijkt
de goddeloos-
rdt gestriemd,
gebruiken, zijn
Heeren (1 Kor.
en Testaments,
waren on-
den Heere,
(2 Petr. 2:1).
worden, indien
ristus dus met
sacrament aan
kt, voorgelou-
C. V.

ELIJK LEVEN

de zaak van
rechter hebben
eigen kerk, of
u synode), een
dat de z.g. sy-
nastie macht heeft
de gemeenten
en tot de orde

actie, die men
hoort ach en
an den rechter.
edaa? De heil-
a, in strijd met
bekende plaats
erkLEDEN) te
rechter, doet
us weer op de
gen, als vrij-
i onderstboven
goddelijk noem-
dig, die leer te
ar komt er een
ijgt ineens „de
n haar gepant-
onschendbaar-
van gezegd, en
t met woorden
vtestamentische

led. Herv. Kerk
ging willen vrij-
Kerk, die Kerk,
naar eens moe-
laartoe hebben.
k aanvaard als
e van. Op het
ze ervan maken
feit te eerbie-
r te eerbiedigen
nden menschen
ichten aanvaard
elijke reglemen-
teeren mag. Bij
ag men iemand
e b e s t a a n d e
at mochten ook
et ingaan tegen
echtsaordeningen
m, die toen de
l te doen tegen
de), de kerken-
door te drijven
m.
de Ned. Herv.
et de kerk der

Belijdenis, die op den kansel nog altijd ligt, ook al
niets te maken. De vraag, of zij roepen mogen: de
Kerk, de Kerk!, die vraag is juist in geding.

Er is meer. Toen onlangs de vraag ter sprake kwam,
of men geen eerherstel moest geven aan Hendrik de
Cock, vertelden de heeren in het bekende barthiaansche
jargon: maar, de Kerk kan toch zoo iets niet doen?
„De Kerk” kan dit niet, „de Kerk” kan dat niet. Een
heel erg zichtbare Kerk — of wat zoo heet — krijgt
af en toe al die prachtige praedicaten op haar borstje
gespeld, die men aan de Onzichtbare Kerk heeft toe-
gedacht; en al naar het zoo uitkomt, wordt den eenen
keer, als iemand de Concrete Kerk voor haar EIGEN
forum aan wil pakken gestameld: „maar goeie man,
wat u daar wilt vorderen, dat kan pas bereikt wor-
den in de ONzichtbare Kerk”, en wordt den volgende
keer, als iemand ze aan wil pakken voor een niet-
eigen forum, gesist: „maar meneer, het is toch de
Kerk, die ge daar aanpakt?” Toch was het maar die
zichtbare: ze werd ineens gestoken in het Plastic
Costuum der Onzichtbare. Men zegt, ik weet het na-
tuurlijk niet, dat je bij bepaalde belichting, door zoo’n
Plastic Costuum heen kunt kijken tot op de huid.
Misschien zijn sommigen wat bang, dat dat weer ge-
beurt. Want ze gelooven minder in de Onzichtbare
Kerk (met onzichtbare huid) dan dat ze manipuleeren
met de Zichtbare.

Ja, die zaak van H. de Cock, waarom kon „de Kerk”
zoo iets nu niet doen? Men heeft hem, naar regle-
menten van de toenmalige Herv. Kerk, en in een taal,
die ook het Burgerlijk Wetboek kent, op een heel
leelijke manier te kijk gezet. Is daar soms geen so-
ciale, burgerlijke, zelfs politieke kant aan? Ongetwij-
feld. Maar als „de Kerk” zich pantsert tegen een oor-
deel van het wereldlijke forum, en zich onttrekt
aan de plicht van revisie voor eigen forum, waar
ter wereld haalt die „Kerk” dan de vrijmoedigheid
vandaan, om zoo hoog van den toren te blazen?

Ja, maar, zoo wordt gezegd: de overheid kan zich
niet bemoeien met interne zaken van de kerk. Basta.
Ik heb ook zoo iets gelezen in de achteraf publiek
gemaakte correspondentie van de synodocratische
deputaten voor correspondentie met de Hooge Over-
heid, toen ze bij den minister van Justitie een poging
ondernamen, om via dezen minister onze kerken ertoe
te brengen, onder ministeriële drang zich aan te
stellen als wat nieuws, terwijl in werkelijkheid die
synodocratische handel van 1944 hún instituut iets
nieuws gemaakt heeft, door zonder machtiging een
soort van „kerkrecht” in te voeren, en meteen maar
op te leggen, dat vreemd was aan wat bij onderlinge
afpraak was vastgesteld als norm voor de vrijelijk
aangegane samenleving in kerkverband. Dat is, men
vergunne het ons, een zelfde kiekeboe-spelen met de
overheid; niet bevoegd, wel bevoegd. Als men het
meent, dat de overheid niet oordeelen kan over in-
terne kerkzaken, nu, haal dan ook geen minister er
bij, om uit te maken wie gelijk heeft, gij of wij. Laat
men dan liever met ons de zaak uitpraten: het denk-
beeld eener samenspreking over den naam is al eens
geopperd, zooals onze lezers weten, maar we hebben
nog nooit één gegadigde gezien om de improviseren-
derwijs in de pers aangeboden samenspreking (!!!)
over deze burgerlijke, of civielrechtelijke verkeers-
kwesie, te begeeren. Men voelt: hier wringt iets.

Dit wringt er: ook al kan men zeggen, dat de over-
heid geen recht of bevoegdheid heeft, uit te maken
wat naar Gods Woord het goede gereformeerde schrif-
tuurlijke kerkrecht is, de overheid kan wel de ge-
lijk uitmaken, of in een bepaalde kerk, of in een
concreet kerkverband, of in een vereniging, b.v. een
vakvereniging, of wat dan ook, een bepaalde
klagende groep bejegend is naar
de in die groep geldende bepalingen.
Het zou ook wat moois worden, als men eerst
verklaarde: „de overheid kan zich niet inlaten met
de vraag, wat in de kerk, de politieke, de maatschap-
pelijke vereniging, naar Gods Woord, of naar Hegels
filosofie, of naar de barthiaansche quasi-theologie, de
goede norm is voor den opbouw van die kerk of van
die vereniging”, en dan vervolgens: „de
overheid blijve dus te allen tijde buiten de interne
kwesies”, om dan ten slotte bij wijze van een klap
op een heel andere vuurpijl te zeggen: overheid, maak
eens een eind aan het doen van onze tegenstanders,
die we zelf onder aanwending van termen uit kerke-
lijke reglementen of artikelen, en in een taal-die-ook-
het-burgerlijke-wetboek-hanteert, uit onze gelederen
hebben geworpen, en van alle in eigen kring gegeven
rechten beroofd. Dat zou er op neerkomen, dat een
door overrompeling gevormde of ingedutte meerder-
heid een minderheid ongestraft kan beleedigen, en
van een blijvend schandmerk voorzien onder beroep
op het „interne” rechtsmateriaal van de desbetreffen-
de kerk of vereniging of organisatie. Wie dan het
dichtst bij het departementale vuur zit, kan met een
tegenstander, die dadelijk in zijn schulp zou kruipen,
uithalen wat hij verkiest. Maar intusschen is ook de
burgerlijke eer met een ander gemeed.

Wij zijn overtuigd, dat de overheid niet in staat is,
uit te maken, wie in 1944 naar de Schrift gelijk had,
Ridderbos-Polman-Nauta, dan wel Greijdanus-Holwer-
da-v. d. Born (stuk-Amersfoort)-Schilder, om maar
geen andere namen te noemen. Tenminste: naar Gods
Woord. Maar ze had wel degelijk de moge-
lijkheid, uit te maken, dat eerstgenoemde laatste-
genoemde hebben bejegend, plus, daar liep het na-
tuurlijk over, de kerken, de kerken, de kerken zelf,

op een manier, die indruischte tegen
het kerkelijk recht, dat afgespro-
ken was. Wij hebben er nooit aan gedacht, die
zaak te brengen voor een rechter; maar wij gelooven,
dat, indien een klacht was ingediend over bejega-
ning met schending van het aangenomen recht, met
conclusie van eerroof, een proces met goeden uitslag
voor wat dat punt betreft, zou kunnen zijn bekrond.

Zoo kán ook de rechter wel degelijk uitmaken, of
thans de Nederl. Herv. Kerk wordt beheerscht door
een tegen haar eigen bepalingen
zondigend synodaal ingrijpen. Waar-
om zou de rechter wel den Staat in het on-
gelijk kunnen stellen, onder verwijzing naar aange-
nomen en aan betrokkenen bekend gemaakte wetsbe-
palingen, en van de magische grootheid H e r v o r m d e
K e r k niet hetzelfde mogen en kunnen zeggen?
Het zou erop neerkomen, dat wel de Staat, maar
niet de burgerrechtelijke bekende, naar vereenigings-
recht te beoordeelen „Kerk” of zoogenaamde
kerk kan veroordeeld worden. Dat de Staat
wel kan veroordeeld worden, als hij buiten
de kerk blijft, maar óngemoeid moest blijven, als hij,
denk aan Koning Willem I, in 1816, zich vergrijpt aan
„de kerk”, die mythische figuur met een Plastic Ge-
waad, een synthetisch product van de onderstelde
Hemelsche Fabriek? Ik spot niet, verre daarvan. Het
is grimmige ernst, als wij kwaad worden over dat ge-
zeur met afgod „Kerk”, die men verder in elkaar tim-
mert, precies zooals Jesaja en het boek Sapientia het
zeggen van de afgoden der heidenen: 't is heelemaal
een getimmerte van eigen handen, en dan zeggen de
timmerlui ineens: 'pet af, 't is mijn God. „De Kerk!”
..... Je zou ze.....

Voor het oogenblik laat ik buiten beschouwing de
vraag, of leden van de thans vigeerende Herv. Kerk
er goed aan doen, en voor God zich klare rekenschap
kunnen geven van hun eigen verantwoordelijkheid, ook
voor de toekomst, als zij in DEZE situatie de rechter-
lijke instanties te hulp roepen. Daar zitten onderschei-
den kanten aan, die we misschien volgende week even
willen raken.

Maar men zegge niet: die rechter blijve overal a
priori buiten. Tenslotte gaat het om veel meer dan
om wat in engeren zin „kerkelijk” heet. En soms kan
een rechterlijke uitspraak voor langen tijd iets goed
maken, wat anders van „kerkelijke zijde” voor altijd
scheef getrokken zou zijn. Wat heet tegenwoordig al
niet „kerk”? B.v. in Amerika? Is dat spul allemaal
onschendbaar naar binnen? Of een eigenmachtige
synode?

Neem maar de kwestie van de kerkelijke goederen.
Al is er in den gang van sommige processen nog veel,
dat ons onjuist schijnt, aan den anderen kant hebben
we al vaak dankbaar erkend, dat de rechtspraak in
Nederland na 1944 een heilzame verbetering onder-
ging in betrekking tot de kerkelijke goederen. Er zijn
er nog altijd, die daar kwaad om zijn; en onlangs heeft
over die kwestie een bericht in de pers gestaan, be-
treffende den „Hoogen Raad”, dat ons te denken geeft,
en misschien wel de aandacht hebben moet binnen-
kort.

Neem nu eens den gang van de processen over ge-
bouwen etc., in veel gevallen, van na 1944; en stel dan
eens, dat óók in 1886, en in 1834, door den rechter
was erkend, wat in veel gevallen thans wel degelijk
is erkend als rechtsregel in gevallen, waarin een ker-
keraad zich ontleed van valsche, hem opgelegde,
maar tegen de kerkorde indruischende en dus onduel-
bare bepalingen? De nuchtere conclusie is, dat wij,
vrijgemaakten, in onderscheiden dorpen en steden
vandaag zouden vergaderen in het
gebouw, dat thans door de Ned.
Herv. Gemeente bezet is.

Men versta ons wel: wij zeggen niet, dat men de
reformatie van de kerk mag laten afhangen van de
vraag, of een rechter aan de kerk recht doet. Doe
liever zelf dadelijk recht aan de kudde. Wij zeggen
wel: pas op, dat ge niet het oor leent aan wie thans
zuchten: oeh, de kerk, de Kerk. Die kerkgebouwen
b.v. zijn tenslotte niet van ons, maar van Christus.
En als dit kleine voorbeeld erop wijzen kan, dat soms
de rechter optreedt, om kwáden handel van ker-
k e l i j k e instanties, die haar boekje te buiten gaan,
te keeren, dan weet men niet, wat thans zou kunnen
gebeuren met de Herv. Kerk. Soms wordt geschiedenis
gemaakt voor vele eeuwen.

Natuurlijk blijven hier vragen over, waarover, als
gezegd, zoo mogelijk een volgende keer nog iets te
zeggen valt.
K. S.

Maria, de moeder van onzen Heere Jezus Christus (X)

VII. OP DE BRUILOFT TE KANA (vervolg).

De Helland spreekt Maria aan als vrouw, niet als
moeder. „In de taal, welke Jezus sprak, en zoo ook
in het Grieks, behelst deze uitdrukking niets, dat
met de gevoelens van eerbied en liefde in strijd is.
Bij Dio Cassius wordt een koningin door Augustus
daarmede aangesproken. Jezus gebruikt haar zelf te-
genover zijn moeder in een oogenblik van onuitspre-
kelijke teederheid, wanneer hij, van het kruis, voor de

OP EN OM 'T KERKPLEIN

Hebt U ook den Heere Jezus verraden?

Wij waren onlangs genoodzaakt eenige lijdenspre-
ken door te nemen. En we kregen medelijden met de
menschen, die deze preeken achtereenvolgens zouden
hebben moeten aanhooren. Want den eenen Zondag
zou hun zijn „aangezegd”: gij zijt Judas; de volgende
week, dat ze in Kafas hun evenbeeld konden zien;
acht dagen later, dat zij treffende gelijkenis vertoon-
den met Petrus.

Deze passe-partout „toepassing” is niet nieuw. Ja-
ren geleden heeft de heer A. Janse al eens in ons blad
op dit soort „wij”-preken geattendeerd: „wij” zijn
Judas; „wij” zijn de hooge priester; „wij” zijn Pila-
tus; „wij” zijn Bar-Abbas; „wij” zijn het volk,
dat riep: Zijn bloed kome over ons en over onze kin-
deren. En Revis' „t En zijn de Joden niet, Heer
Jesu, die U cruysten” schijnt wonderwel in dezen stijl
van passiepreken te passen.

Intusschen is hier alle scherpe discretie en daarom
ook alle concreetheid zoek. Het onderscheid, dat de
taferelen der Schrift leven doet, wanneer zij ons den
Heere Jezus Christus voor oogen schildert, onder ons
gekrusigd zijnde, wordt door de verfkwaad der toe-
passers onder een dikke verflag weggeretouchéerd.
En hoe ernstig en op-den-man-af zulk een prediking
ook klinken moge, het is een goedkoop spel en aan
allen ernst gespeend. En hoe ontdekkend zij ook klin-
ken moge, ze ontdekt niemand en bedekt alles. En
zulk niet met den mantel der liefde.

En waar de preeken zoo zijn voorgegaan daar is het
geen wonder, dat de zangen op dezelfde wijs zijn ge-
volgd.

Zoo lazen we dezer dagen een zangtekst over het
verraad van Judas. Prompt kwam de toepassing:

Heer, ook ik verraad
U zoo menigmaal.
O wil nedrdalen
in mijn hart en laat
licht daar zijn gebracht,
dan wijkt de nacht.

Dat lijkt een vrome zelfbeschuldiging, maar het is
een onvrome onwaarheid.

De Heere Jezus is maar één keer verraden. Door
Judas. En door niemand anders. Zooals Willem van
Oranje slechts één keer is doodgeschoten. Door Bal-
thasar Gerards. En door niemand anders. En die ééne
keer was voor dezen Juda van Karjoth precies ge-
noeg om er wroeging over te krijgen. De zilveren pen-
ningen, het verradersloon, brandden hem in de beurs
en hij smet ze een voor een den tempel in, den san-
hedristen voor de voeten: Ik heb verraden onschuldig
bloed. En benegaande verworgde hij zich. En voor-
overgevallen zijnde, is midden opgebarsten en al zijn
ingewanden zijn uitgestort.....

Eén keer.....

En moeten nu vandaag christenmenschen, die
noot gedaan hebben wat Judas deed, die er ook nooit
de kans toe hebben gehad (Hij zit aan de rechter-
hand Gods!) in theatrale zelfbeschuldiging zingen:

„Heer, ook ik verraad
U zoo menigmaal?”

net als Judas en dan nog wel in recidire, „zoo menig-
malen”?

Dat zijn schijnvrome leugens.

Heeft iemand van ons Willem van Oranje dood-
geschoten? Of den laatsten Czaar aller Russen? Be-
halve Judas heeft niemand den Heere Jezus verraden,
al zijn wij allen met Judas in dezelfde zonde ontvan-
gen en geboren en al liggen we allen met hem des-
wege onder hetzelfde oordeel.

Het ware beter den menschen niet zulke onwerke-
lijke zelfbeschuldigen op de lippen te leggen en
hun dergelijke „schuld” niet te suggereeren. Jezus
verraden — niemand heeft er meer de kans toe. Er is
een andere zonde, die bij ons voor de deur ligt: dat
we ons Zijner en Zijner woorden schamen in deze
wereld. En dat we evena's de man van Karjoth ge-
ergerd worden aan den Christus der Schriften, den
Messias der Profetie, vallen over den Steen, dien God
gelegd heeft in Sion, den Helland van „de smalle ge-
meente”.
D. E. C.

laatste maal tot haar spreekt, XIX : 26. Hier laat deze
uitdrukking, van hoe groote achting zij ook getuigt,
Maria gevoelen, dat haar titel van moeder in den
werkkring, waarin Jezus intrad, geen rol meer te ver-
vullen heeft” *).

De Heere Jezus gaat de afstand tusschen Zijn moe-
der en Hemzelf duidelijk aangeven. Zijn ambtelijke
loopbaan in het Koninkrijk Gods is aangevangen. Zijn
éénig roeping is den wil van Zijn hemelschen Vader
te doen. Daarom mag niemand Hem op dezen weg
gaan voorschrijven, wat Hij zal doen. Dat mag de
duivel niet, dat mag Petrus niet. Dat mag ook Maria
niet. En daarom: Vrouw, wat heb Ik met u te doen?
Deze laatste uitdrukking ontmoeten we vaak in het
Oude Testament. Zoo b.v. in Richt. 11 : 12, waar Jefta

* Godet, a.w. I, p. 213.